

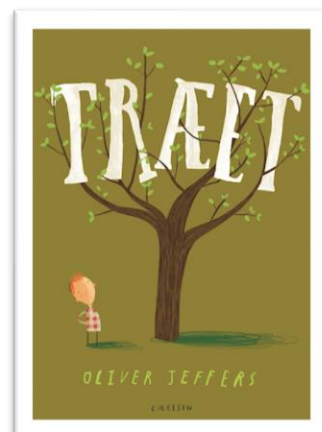
SPROGSTART 3-6 ÅR

Trin-for-trin

Træet af Oliver Jeffers (2018)

Tema: Fantasi

Billedbogen *Træet* med temaet fantasi er valgt, fordi litteraturen gennem ord, billeder, leg og samtale kan udfordre børnenes fantasi og forestillings-evne. Sammen kan I undre jer og stille spørgsmål til, hvad der er virkelighed, og hvad der er fantasi.

Sprogligt fokus: Lydlig opmærksomhed, ordforråd, skriftsproglige kompetencer og narrative kompetencer.

Det finder du i sprogstartsposen

- *Trin-for-trin* manualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Træet* af Oliver Jeffers
- Ark: Fokusord, sproglege
- Kort til billedbogssnak
- Konkreter: En drage, en stige, en legetøjsbil, en hval
- Drage som maleark

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer
- En sko - gerne blå/grøn som Fredes yndlingssko
- Find et godt træ. Er vejret godt, så læs bogen under et træ på legepladsen eller tag sprogstartsposen under armen og find et stort træ, der står i nærheden af børnehaven. Måske kan du få dragen fra sprogstartsposen til at sidde fast i træet, før børnene skal høre historien.
- Tæppe eller andet til Kims Leg
- Farver/farveblyanter

Sprogstartsmaterialerne må kun bruges under opsyn af en voksen.

Ugens indhold

Dag 1:

Højtlesning og fokusord for alle børn i gruppen, ca. 18 børn.
Tid: ca. 30 minutter.

Dag 2:

Guidet læsning og billedbogssnak. Børnene deles i tre grupper efter dit kendskab til børnene.
Tid: Tre gange ca. 30 minutter.

Dag 3:

Fælles oplæsning og sproglege. Børnene deles i to grupper efter dit kendskab til børnene.
Tid: To gange ca. 30 minutter.

SPROGSTART 3-6 ÅR

Dag 1 – *Træet*

Det finder du i sprogstartsposen

- *Trin-for-trin* manualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Træet* af Oliver Jeffers
- Ark: Fokusord
- Konkreter: En drage, en stige, en legetøjsbil, en hval

Ting og sager, du selv skal finde

- En sko - gerne blå/grøn som Fredes yndlingssko

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om forsiden og bagsiden, om forfatteren og illustrationen. Fortæl om bogens ryg. Hvad mon billedbogen handler om? Tal om titlen. Hvad hedder billedbogen? Fortæl om forfatter og illustrator. Hvem har skrevet billedbogen? Hvem har lavet billederne? Vis læseretningen og peg på bogstaverne.

Fortæl at i Danmark læser vi fra venstre mod højre og oppefra og ned, og at der findes store og små bogstaver. Find eventuelt forbogstaverne i børnenes navne i billedbogen og tal om de forskellige bogstavers navne, former og lyde.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om fantasi. Hvad er fantasi? Hvornår bruger du din fantasi? Vi bruger vores fantasi, når vi leger, tegner, laver opfindelser, etc.

Læs billedbogen to gange. Første gang med læseoplevelsen i fokus - og derfor uden afbrydelser. Anden gang taler I om fokusord. Brug billedbogens illustrationer til at understøtte fokusordene og konkrete materialer fra sprogstartsposen til visualisering af bogen. Sæt en bevægelse på ordet, når det er muligt.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Læringsstigen

Gør-det-sværere-strategi

Forudsige: Hvorfor er der mon en sort sky over Fredes hoved?

Generalisere: En orangutang er en abe. Kender du andre aber?

Argumentere: Der er en sort sky over Fredes hoved? Hvad betyder det? Hvorfor er Frede i dårligt humør?

Gør-det-nemmere-strategi

Giv svaret: Frede kaster en sko op i træet. Hvad kaster Frede op i træet?

Hjælpes ad: Hvor mange dyr kaster Frede op i træet? Hvis du peger på dyrene, så hjælper vi hinanden med at tælle dem.

Begrænse valg: Kaster Frede en sko eller en trøje op i træet for at få dragen ned?

SPROGSTART 3-6 ÅR

Dag 2 – *Træet*

Det finder du i sprogstartsposen

- *Trin-for-trin* manualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Træet* af Oliver Jeffers
- Kort til billedbogssnak
- Konkreter: En drage, en stige, en legetøjsbil, en hval

Ting og sager, du selv skal finde

- En sko - gerne blå/grøn som Fredes yndlingssko

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om fantasi. Om det at bruge sin fantasi. Hvornår bruger vi vores fantasi?

Læs billedbogen og inddrag børnene i genfortælling af billedbogen undervejs.

Billedbogssnak. I sprogstartsposen finder du kort til billedbogssnak. Lad børnene skiftes til at trække et kort og svare på spørgsmålene. Vær opmærksom på, at kortene er inddelt i tre forskellige sværhedsgrader. Lad dit kendskab til børnene afgøre, hvilke kort i bruger.

Brug billedbogens illustrationer samt konkreter fra sprogstartsposen til at understøtte billedbogssnakken.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Et lille tip

Kender du printland.dk? Her kan du finde en lang række materialer om alverdens forskellige ting.

SPROGSTART 3-6 ÅR

Dag 3 – *Træet*

Det finder du i sprogstartsposen

- *Trin-for-trin* manualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Træet* af Oliver Jeffers
- Ark: Sproglege
- Konkreter: En drage, en stige, en legetøjsbil, en hval
- Drage som maleark

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer
- En sko - gerne blå/grøn som Fredes yndlingssko
- Tæppe eller andet til Kims Leg
- Farver/farveblyanter

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om fantasi. Kender I nogen, som har en god fantasi?

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om. Inddrag børnene i genfortællingen, mens du læser billedbogen højt: Hvad sker der i billedbogen? Og hvorfor?

Sproglege. Orienter dig i sproglegene og vælg mindst to sproglege, som passer til børnegruppen. Lav gerne flere, hvis I har lyst og ekstra tid. Forbered dig på forhånd på legen. Brug billedbogen som udgangspunkt for sproglegene, da de omhandler billedbogens tema. Legene giver børnene mulighed for at høre, se, gøre og røre ord i nye sammenhænge.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Litteraturforslag

- Lizi Boyd: *Lommelygten* (2015)
- Thomas Brunstrøm: *Sallys far gider ikke være voksen* (2015)
- Carron Brown og Alyssa Nassner: *Hvem har gemt sig i æbletræet?* (2014)
- Endre Lund Eriksen: *Alvin Pang og hvad forældre laver, når du sover* (2016)
- Daniela Kulot: *Den lange spændende vej til børnehaven* (2018)
- Lilli Messina: *Da Olde var dreng* (2016)
- Peter Nordahl: *Ib tager den skarpe sav* (2016)
- Nicola O'byrne: *Brug din fantasi* (2014)
- Linda Sarah: *På toppen af bakken* (2018)
- Jeanne Willis: *Ikke bare en bog* (2018)
- Film *Lili er vild med gaver* (2015) Appen Filmcentralen/For de yngste.

2019

Fokusord til *Træet*

Drage: Hvad er en drage? Har I prøvet at sætte en drage op?

Rokke sig: Hvad mon det betyder, når noget rokker sig? Fredes drage rokker sig ikke ud af stedet. Hvad betyder det? Kender I noget, der kan rokke sig. Kan tænder rokke sig?

Yndlingssko: Hvad er en yndlingssko? Har I et par yndlingssko? Hvad betyder ordet yndling? Yndlingsfarve, yndlingsfilm, etc.

At være for meget: Hvornår er noget for meget? Hvad betyder det, når noget er for meget. Hvor når synes Frede, at det er for meget? Opslaget hvor katten sætter sig fast i træet. Har I prøvet at noget har været for meget? Når noget, man gerne vil, ikke lykkes.

Stige: Hvad kan man bruge en stige til? Har I prøvet at stå på en stige? Hvordan ser en stige ud?

Nabo: Hvad er en nabo? Har I naboer hjemme hos jer?

Malerbøtte: Hvad er en malerbøtte? Hvad er der i en malerbøtte? Hvad kan man bruge maling til? Har I prøvet at male?

Hoveddøren: Hvad er en hoveddør? Hvad bruger man en dør til? Kender I navnene på andre slags døre? Fordør, terrassedør, etc.

Mælkemand: Hvad mon en mælkemand er? Har I hørt ordet før? Fortæl, at ordet mælkemand er et gammelt ord. Hvordan ser en mælkemand ud?

Orangutang: Hvad er en orangutang? Fortæl, at det er en slags abe. Har I set en orangutang? Er en orangutang en stor eller lille abe?

Et fyrtårn: Hvad mon et fyrtårn er? Hvad bruger man et fyrtårn til? Har I set et fyrtårn?

Nysgerrig: Hvad betyder det at være nysgerrig? Kender I nogen, som er nysgerrige? Kender I billedbøger om nogen, som er nysgerrige? Peter Pedal måske?

At få ballade: Hvad vil det sige at få ballade? Hvornår kan man få ballade? Hvad gør Frede, da han tror, at han får ballade? Frede kaster brandmændene op i træet. Har I prøvet at få ballade?

At være udmattet: Hvad vil det sige at være udmattet? Hvorfor er Frede helt udmattet, da han ligger i sin seng om aftenen? Har I prøvet at være udmattet? Fortæl om engang I har prøvet at være udmattede.

Hvad kaster Frede op i træet for at få dragen ned?

Kaster Frede en sko eller en trøje op i træet for at få dragen ned?

Kan du huske, hvad Frede ellers kaster op i træet for at få dragen ned?

Se, Frede får en pære over hovedet.
Det betyder, at han har fået en god idé.
Hvad er det mon for en god idé, Frede har fået?

Opslaget med saven.

Hvor mange dyr kaster Frede op i træet?
Hvis du peger på dyrene, så hjælper vi hinanden med at tælle dem

Forklar, hvad et transportmiddel er.
Hvor mange transportmidler kaster Frede op i træet?

Hvis I peger på transportmidlerne, så hjælper vi hinanden med at tælle dem.

2019

Billedbogssnak til Træet - LET

2019

Billedbogssnak til Træet - LET

2019

Billedbogssnak til Træet - LET

2019

Billedbogssnak til Træet - LET

2019

Billedbogssnak til Træet - LET

2019

Billedbogssnak til Træet - LET

2019

Billedbogssnak til Træet - LET

2019

Billedbogssnak til Træet - LET

Hvorfor kaster Frede stigen op i træet?

Hvad kunne han have gjort i stedet for?

Hvad ville du bruge saven til, hvis du var Frede?

Hvilke dyr kaster Frede op i træet?

Synes du, Frede er en fantasifuld dreng?

Hvorfor?

Hvorfor ikke?

Brug jeres fantasi: Forestil jer, at det er os, der skal have dragen ned fra træet. Vis hvordan det ser ud, når I kaster noget. Både når I kaster en sko, som ikke vejer så meget, og når I kaster en stor og tung hval op i træet. Måske må I hjælpe hinanden med at løfte hvalen og derefter kaste den op i træet.

Hvis din drage sætter sig fast i et træ, hvordan vil du så få den ned igen? Har du prøvet, at noget satte sig fast i et træ?

Fx en drage eller en bold.

Hvordan fik du din drage eller bold ned igen?

2019

Billedbogssnak til Træet - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Træet - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Træet - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Træet - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Træet - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Træet - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Træet - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Træet - MELLEM

Hvorfor er der mon en sort sky over
Fredes hoved? Hvilket humør viser
det, at han er i?

Hvor mon Frede får orangutangen fra?
En orangutang er en abe. Kender du
andre aber?

Hvordan tror du, at hvalen lige kan
komme forbi træet, hvor alle tingene
sidder fast?

Hvad tror du, der i virkeligheden ville
ske med træet, hvis alle de ting sad
fast i træet?

Hvad mon pæren over Frede betyder?
Opslaget med saven.

Da Frede helt udmattet ligger i sin
seng om aftenen, tænker han på, at
der vist er noget, han har glemt.

Hvad er det, Frede har glemt?

Brandmanden siger: Hør! Jeg har fået
en fantastisk idé.

Hvad tror du, det er for en idé, brand-
manden har fået?

Hvad tror du, det betyder at have en
god fantasi?

Hvilke transportmidler kaster Frede
op i træet?

Hvad er et transportmiddel?

Hvilke transportmidler kender du?

2019

Billedbogssnak til Træet - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Træet - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Træet - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Træet - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Træet - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Træet - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Træet - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Træet - SVÆR

Sproglege til *Træet*

Sproglege

Gå på jagt efter nogle af de ting, som Frede kaster op i træet. Kan vi finde en kat? Kan vi finde en cykel, kan vi finde en dør, kan vi finde en stol, etc. Brug de ting, I finder og konkreterne fra sprogstartsposten til Kims leg.

Mal drager: Brug jeres fantasi! Og brug sproget, mens I maler. Klip evt. dragerne ud og hæng dem op indenfor. Eller laminér dragerne og hæng dem op i et træ udenfor.

Sproglege – med digitale læringsmaterialer

iPad: Lad børnene bruge deres fantasi til at fortælle historier ud fra billedet på sidste side i billedbogen. Lav små film med app'en iMovie.

Optageklemmer: Lad børnene indtale sætninger på Optageklemmerne. *Hvis jeg var Frede, ville jeg ... for at få dragen ned.* Lad derefter børnene høre hinandens forslag. Lav gerne tegninger til og sæt dem fast i klemmerne.

Story Sequencer: Indtal på forhånd ledetråde om 6 af de ting, som Frede kaster op i træet. Indtal 6 forskellige beskrivelser på Story Sequenceren. Snak rundt om ordet. Fx: *Det er et dyr, der bor i havet, det er et meget stort dyr.* Lad børnene skiftes til at aktivere lyden på Story Sequenceren. og hjælp derefter hinanden med at finde det billede i bogen, der passer til beskrivelsen. Lav små tegninger og sæt dem i Story Sequenceren, så lyd og tegning passer sammen.

Endnu flere sproglege - ude & inde

Lav jeres egne drager. Leg med dragerne på legepladsen på en blæsevejrsgang.

Kast forskellige ting op i et træ, så de sætter sig fast. Kom med fjollede bud på, hvordan I kan få tingene ned igen.

Lav billeder med vandfarve og sort tusch. Lad barnet tegne de ting, han/hun ville kaste op i træet. Det kan være de samme ting som Frede kaster op i træet eller nogle andre fjollede ting.

Lav et fælles billede af et stort træ. Lad børnene klippe ting ud af reklamer, som limes fast på træet.

